

VELDGEWAS

Blaad veur en euver Oos Taal

Mei 2024

Kupershook

Mei – det vinj ich eine maondj dae boete zien sjoon löp. Zien? Is mei dan neet, heur ich al dinke: ein lang lachende vrouw, haor blónj, blauw kleid, mit pumps of muulkes aan plaats sjoon. Aevel wie sjiek en sjoen die vrouw ouch oetzuut, 't is deze mei: mannelik. Kupers, ich toek dich mit deze dame. Nieks daovan, in Remunj zachte ze dees daam, amen.

Mei – kórtste maondj (drei letters), mae waal d'n ierste aone de R van raengel, gevReuR, aoRlog, Ruslandj en GeeRtje. Mei is de blomemaondj, allewel aevel No Mow May: laot die meizoentjes, bótterblome en anger zoj die uch terg nag waeke sjtaon in 't gezunke, veur bieje en zjweefvlege.

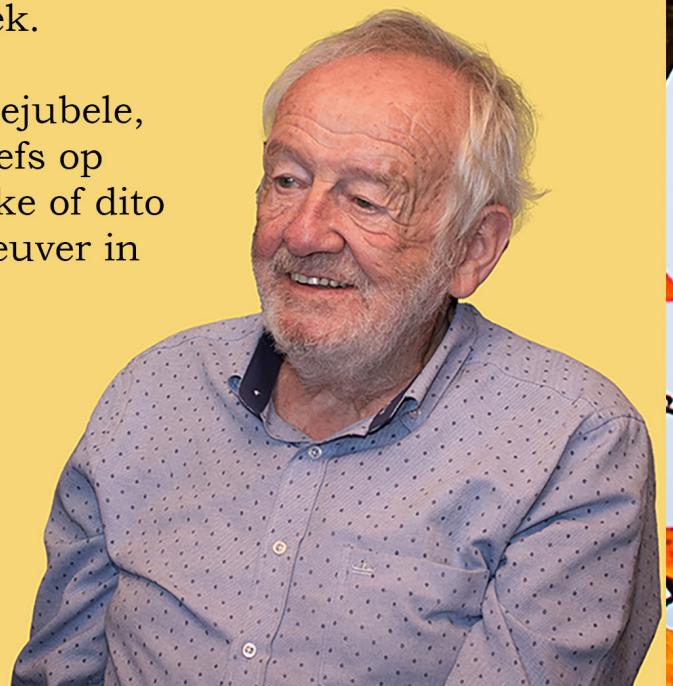
Allei, Veldgewas haet gedichter euver de mei (neet van de mei-den: bao ummer ein(e) sjpar), onnag ein euver de primavera, en twie euver 't duo 4 en 5 mei, van Wim Kallen. Zien die nag lang same? Ich wil dao neet euver naodinke: bön van veur daen aorlog. Laes uch daoveur dees gedichter. Klasse.

Mei is wiejer Pinkse, persessies mit (vreuger) hiel vääöl blome. Mei is de vreug sjiech van de maerelinke: waat ei kónzaer. En inins meujt zich dan eine sjregkedek daomit, aegerse zagte veer, en doe dach ich aan 't gedich van (de Belsj) Felix Bergers in deze Veldgewas.

Hae vinjt 't Hollesj, nae 't Nederlands: laes zelf. Ich laes: Limburgs klink wie de natejaal (Kirchroas), de maerel en de turdus viscivorus, de grote liester oet ei gedich van (oucheinelimbo) Jan Hanlo. Hollesj is sjreg-ke-dek.

Ich höb meute mit Oos Taal te bejubele, verkoupe. Laot lever get zeen, leefs op pepeer. En waat zien sjoen klanke of dito wääörd? Ich prakkedink dao get euver in de Nuutsbreef, aafdeiling SesiL. En euver de sjregkedek...

Wim Kuipers

mai

wiese blumpjer
in 't jraas
maizus-jer
tusje 't jreun
blombek klure
an jieëvele
bleer sjpringe
oes knuup
jenisse zonnestroale
waache vuur ieshillieje
die ziech versjtaeche
in d'r naatsvraos
mar nit vuur lang
ze sjmiltse
in de zommertsiet

e kink plukt
blumpjer in 't jraas
mieënt 't vrugjoar
maizus-jer vuur heem
in ing zommervaas

Wim Heijmans, Kirchroa

mei

witte bloemetjes
in het gras
madeliefjes
tussen het groen
bloembakken kleuren
aan gevels
bladeren springen
uit knoppen
genieten zonnestrallen
waken voor ijsheiligen
die zich verstoppen
in de nachtvorst
maar niet voor lang
ze smelten
in de zomertijd

een kind plukt
bloemetjes in het gras
maait het voorjaar
madeliefjes voor thuis
in een zomervaas

mei

**jóng veugel
ze zeen d'r
klein zjwetsers
versjaole in 't greun
grantjers vanoet 't ès
verdrinkend nag in 't vaerevèt
sjoelend in neswermde
inne geur van veurjaor
van kroednagel en liesterkeersj
jóng veugel
ze zeen d'r**

**effe nieks te mótte
en te wille
mer puur genete
van bleujende
klaproze
en kamille**

toos, postert

Lienteikes es touwkoms

e keend ligk te slaope in 'n ruwien
oonder 'n deke vaan 't Roed Kruus
't keend sliep oonrösteg
't druimp vaan 'ne wejjer oplaote
'ne wejjer vaan hoop

veur 't slaope goon
heet 't keend de loch aofgezeuk
nao drones of 'ne bommejeger
wienie kump 't vijandeg leger?

't keend weult in ziene slaop
't druimp vaan 'ne gekleurde wejjer
aon 'n lang touw mèt slingers
zjus wie vreuger metein nao sjaol
dee wejjer stoont hoeg aon 'n blauw loch
zonder drones en bommejeger

gief 't nao 't zoevöölste bombardemint,
nao oetpötting, hoonger en verluus
daan nog örges leech?
geit 't keend
es d'n oorlog is aofgeloupe
oongesjendeleerd op weeg?

e keend druimp in 'n ruwien
oonder 'n deke
vaan 'ne boontgekleurde wejjer
aon 'n lang, lang touw mèt sjoen slingers

Wim Kallen, Mestreech/Zitterd

Dit gediech is
veurgedrage bij de
doeieherdinking op
't Keuningsplein in
Mestreech op
4 mei 2024

't Limburgs is...

't Limburgs is 'n taal
di-j zingt
Ze bezingt de ónsjadbare ri-jkdóm
de ri-jkdóm van dankbaarheid
vier al det sjoeën en gratis is
de wouke en de locht
de blome en de beim
de pepels en vieëgel
alles rónteróm

Det kènt 't Nederlands neet
èn di-j taal weert de waereld kouwwaar
èn di-j taal waere de beim plenk en plate
de bieëste waere vleis èn plestieke zekskes
de legumme waar èn de warehówzer
en rizzaere weert tsjette langs Microsoft
Di-j taal is drieëg en sjor

De wichter van mi-jn sjaol
wandele neet mieë mer goeën wèrke
óm mèt hin sente te kónne koupe
wat ówt de bówk van de aerd is weggeroufd

Al di-j ri-jkdóm di-j ve vreger gratis kraege
van aan ous veet tot aan de hórizon
weert neet mieë bewónnerd en bezónge
mer kepotgerieëte en verkocht
en ouch de taal di-j alle wónnere besjraef
is vergaete, vermaord, doeëdgezwieëge

Mer toch

**rere de reste zich ónner de grónd
deep èn de grótte verborge
hiers te nog get van di-j klanke
èn 't gekrónkel van water langs de more
en stillekes hiers te 't bjeinkoeëme
èn heldere peelkes water
drèp drèp drèp
plóns plóns plóns
plóns drèp klats
pingeling
kletskes klats klats klats**

**Kiek ginds dao achter wi-jd eweg
ich hier gekletter van hove
galoppaerende paerd
Ze koeëme korterbi-j
en brènge de ouw kadans trègk èn de taal
kladats kladats kladats
klinkelklap klinkelklap klinkelklap
doef de doef de doef**

**En de lochte braeke oeëpe
Ich hier vieëgel zènge
e bi-jmèske, 'ne kli-jster, 'n hègketrits
'n aanzwellend koer
Ze brówwe 'n taal di-j de sjoeënheid bezingt
Lalala taterata doedeloedeloë tralala
Di-j dichterlikke zèngende taal
Ze kimt op ous aaf!
Ze dómpelt ous ónner!
De taal de taal
van de Limburgdaag**

Felix Bergers, As (B)

Felix Bergers
heet dit gediech
veur Veldgewas
ingesproke. Kiek
daoveur in de
Nuutsbreef

MUZIEK opus 1

Es ein hyacint gein bloom waor
waor 't 'ne fuga van Bach
Ich loup ónger
de paort van Kiev doer
lik op de rök op 't dèk
van e sjeëp op de Nijl
en huur 't slavekoer van Aida
kiek nao de sjterre
en besef wie groeët
eine kleine Nachtmusik kint zin
Lankzaam dröppelt
de muziek weg
wie Spiegel im Spiegel
en later bie 't vösje
haol ich nogal klassiek
'ne forel van Schubert op.

Colla Bemelmans, Nut

Gojemörge pommere

Eine morges begin miert. Zónjigmörge. Ich loup mien verhaole nao. Die zien mich dök daag veuroet. Eine sjtool sjteit te wachte op wintjersbatse.

Goje gojemörge sjtool. Eine pannevogel zit zich op de läön. Gojemörge roewvogel. Wo höbs doe dich de winter doorgekoeteld – woveur neum ich eine miepmop pannevogel, daonao roewvogel, woveur sjtel ich die vraoge. Is pepel neet baeter mae paepel zaet geine – ich bön blie mit mien veer ae's achterein.

Blie bliejer, klokke beginne, ja waat? Beiere zaet me. Ich heur veural pom-pompom – woveur pommere ze dan neet. Meug neet van de Hollenjers. Ich wil die zin waal doorsjtreppe mae höb gein pen. Klokke höbbe gein pen neudig. De lóch aevemin – hoog vlegers sjrieve die vól. Zólle die mien verhaole zeen loupe?

Det wil ich neet – ich sjrief neet veur vlegers; waal veur panne-, roew- en windjveugel veural. Det waord moog ich neet helop gebroeke. Angers waert de meester kwaod: windjvogel is vlieger vlieger vlieger. Vinjs dich det ouch sjtool? Ich mótt wiejer. Zal ich eine vraoge dae in dich zitte kump. Waat vluug dao? Jaowaal, ouch al d'rbiej, alaf doe gedoekde fiepveleg.

Wim Kuipers, Neel/Mestreech

Deze tekst staat
in het boek
Nachttegaal deel 3;
lees daarover in de
Nuutsbrief

Madeleine

Deil twie, boe-in Pieke getuige is vaan ruizing en 'ne nozem ziene start verluis

Zoe zaot Pieke op 'ne sjoene lentedaag ouch weer op wach um Madeleine nao boete te zien koume. En umtot 't zoe sjoen weer waor had heer de vinster opegezat en ziechzelf mèt z'ne rögk tege 't gespaan in de opening geïnstalleerd. Obbins kaom mèt 'nen houp geknetter 'ne brommer d'n hook um sjeze. 'ne Roeje Kreidler Florett, zoe vööl wis Pieke wel devaan, 'ne boeksjuiver mèt 'ne vossestart aon 't bagaasjrèk. De nozem dee drop zaot drejde de stóp op veur Salon Yvonne en zat z'ne brommer op de stäönder. Toen drejde heer 't spiegelke vaan ziene brommer zoe tot heer ziechzelf kós bekieke, haolde e kemke oet zien achtertes en begós ziech secuur te coiffere. Daobij besteide heer veural aondach aon z'n vètkouf en aon de haore in z'ne nek, die heer vaan twie kante nao ein touw kemde zoetot in 't midde 'ne sjeigel kaom. E kippekuntsje, zoe neumde ze dat, en Pieke had wel ins geperbeerd zelf ouch z'n haore zoe te kemme meh zoe gaw z'ne pa dat in de gate kraog waor dee um te verrèkke. "Kippe hawwe veer hei neet in Mestreech", zag heer ouch nog. "Veer hóbbe hinne. Dus de zouws eigelek e hinnevötsje daotege mote zègke." Meh dat voont Pieke um ein of ander reie e stök minder sexy klinke.

Wie daan ouch, zoe gaw zien haore euver zie bääordsje begóste te greuje, sjikde ziene pa häöm meteen nao de coiffeur. En daan neet nao Salon Yvonne meh gans nao eine in de Mockstraot boe heer zelf ouch nao touw góng. En dee coiffeur waor zoe geïnstrueerd tot heer neet luusterde nao wat Pieke wouw meh veural alles kort heel, gein bakkebeerd en ziene nek opgesjore. Um 't aof te make smeerde heer Pieke daan nog flink vööl haorvèt op z'ne kop en duide mèt de zijkant vaan zien hand vaan die gölfkes in z'n haore. "Deh daan, zjus Willy Alberti!" reep heer daan zoe hel tot de ganse zaak 't kós hure. En daan stöbde Pieke mèt z'ne pötter euver ziene kop trök nao hoes um dao veur de spiegel, zoe good en zoe koed es dat góng, get minder Willy Alberti en get mie Elvis Presley devaan te make.

Oonderwijl Pieke dat allemaol bedach had dee nozem z'n coiffuur op orde, staok heer ziech 'n sigrèt op en zat ziech trök op z'ne brommer. Nao 'n tedsje kaom Madeleine nao boete. Ze leep lachend nao de nozem touw en gaof häöm nog zjus geine puun. Daonao volgde de gebrukele cirremonie um op häöre fiets te koume en rijde ze neve de brommer op de straot oet. Zoe góng dat de weke daonao ederen

daag. Veur Pieke waor de daogelekse veurstèlling e stök minder aontrèkkelek gewore. “Wat zouw dee vaan Schurgers daovaan vinde?”, dach Pieke. “Of zouw die leefde al weer oet zien?” Meh op zekeren daag, wie de nozem ziech al gekemp en geïnstalleerd had, zaog Pieke obbins Miel Schurgers mèt z’n han in z’n tesse en z’ne kop tösse z’n sjouwers ’t kèrkplein oploupe. Heer keek neet op of um meh vatde ouch pos veur de roet vaan Salon Yvonne. “Noe weurt ’n spannend dach Pieke”, en góng ins good deveur zitte.

Wie Madeleine nao boete kaom waor ze eve verpópzak meh dat doorde neet lang. Zoonder nog nao Miel te kieke huppelde ze nao de nozem, zat ziech, neet zoonder meujte, mèt twie bein aon eine kant achterop de brommer, sloog häör erm um de boors vaan de nozem en lag häöre kop tege ziene rögk. Dee trapde de brommer aon en wouw wegrije. Meh daan had heer zoonder Miel gerekend. Dee störmde nao vääre en pakde ’t bagaasjrèk stevig vas zoetot de brommer wel väälewey maakde meh geine meter vaan zien plaots kaom. Oet de knalpiep kaom evels ’n groete blauw wolk, boedoor Miel eve nao aosem mós happe en ziene grip op de brommer kwiet raakde. Dao maakde de nozem gebruik vaan um obbenuits volle gaas te geve. De brommer sjoot veuroet en Miel bleef achter mèt de vossestart in zien han. Tien meter wijer heel de nozem weer stèl en keek achterum. De zaogs ’m eve dreuver dinke um z’ne start op te goon hole meh wie heer zaog tot Miel häöm raozeteg achternao kaom, góng heer toch mer devaandoor. Mèt Madeleine achterop.

In ’t naojaor wie de blaajer al begóste te valle, höbbe ze Miel mèt ze geziech nao oonder in de vijver bij De Geusselt gevoonde. Luddevuddu, zagte de lui. Meh e paar jonges oet de buurt waore debij gewees wie de pelitie Miel oet ’t water haolde en die wiste te vertèlle tot ze blood aon ziene kop hadde gezeen. En ze kóste wel raoje wee dat gedoon had, zagte ze. Meh niemes wis boe dee nozem vaandan kaom of boe heer gebleve waor. En Madeleine leet ziech ouch neet mie zien. Mesjiens waor häöre prooftied veurbij. Pieke is oondertösse Pie gewore en al jaore gelökkeg getrouwd. Neet mèt Madeleine, al mós heer touwgeve tot zien vrouw wel get weg had vaan die coiffeus. Vreuger daan. Vreuger.

Saturator, Mestreech

de allerletste träön

ein wolle liefke krats 't velke
sjriênend roeëd
de gebreide bóks
van gesjpónne sjaopewol
helt te kaoj klamp taenge

bevraore sjterre sjtaon
oppe gebraoke glaas
zeej kunne niks belaove
allein ieëmelik besjtaon
get döl vur zich haer glumme

muuskes möskes sjtil
zitte sjpinne weggedoek
in eige waefsel

wiej sjtrang niep toch illestiek
bäärt zich roew in de talie
van ein kink det gen wäörd haet

Dao! de sjterre bewaege zich
zaoch van kómpassie
waere wiej zeut water zeej

eine vraemde höf 't kink
oët 't hóltere bedje
wao 't greizend aod waerde

sjäöp bläöke, ein koe bäök,
d'n hónk kaf

Godelieve heet
dit gediech veur
Veldgewas ouch
ingesproke; kiek
daoveur in de
Nuutsbrief

verwilderd losgesjlage
tösse rónkum wit
traeje zeej in zien sjpäör

doeën taenge zich aan
helt hae werrem det sjtille kink
zeej mótte wieër oppe vluch
wiej wieër wet gen hón
verlaore haet hae de wäörd

dór toegevraore wimpers
dröppe träög losgesjmolte
zaote waterdröppels
zaote waterdröppels

de allerletste träön
in fibberwari
negetien viêf en viertig
duibde ein kink d'n hemel in

doe en dao
noow en wao

Godelieve van Gemen, Baolder

Mestreechter Kruusweeg

Klepperklaank in stadse straote,
Kruusweeg krunkelt heen en weer;
Passiepreek heet kaerk verlaote,
Weemood brungk daan dreuve sfeer.

Väöl passante aon de kaante
Zien de zin neet van deej gaank;
Zie zint heij toch koupersklaante,
Mer hiemeltraon zèt straote blaank.

Kruusweeg kruus 't struimend water,
Op de brök brungk Sint Servaos,
't Passieled hiel eve later,
In dreuf geraos vaan uzze Maos.

In Wiek wiek noe 't traogies duuster,
Dat wachters wiste te versloon;
Want Paose proonk mèt groete luuster,
Dat mènig mins nao 't Leech maog goon.

Jacques Aussems, Baek

Bie nónk Thei sjete de veugel
de veugel op 't daak
op 't daak van ziene auto
dao waas 't ummer raak

Noe dach nónk Thei, witste,
witste waat ich maak
ich maak ei vogelsjiethoes
ein sjiethoes veur op 't daak

Wie hae dat noe ging plaatsje
plaatsje op 't daak
besjete häöm de veugel
klaatsj midde op zien plaat

François Cremers, Zitterd

Aafscheid van 'n moôder

**Dien moôder
heet dich neuge maondj gedrage
danao gekoesterdj en verwindj
ze bracht dich nao school
lieërdje dich over good en kwaod
zoog dien bliedschap, veuldje dien pien
'n moôder hueërtj d'r altiêd te zien**

**Herinneringe zien onuutwisbaar
heur wiês weurd bliêve dich beej
dék zulse dînke:
waat zoj oos mam heej van vînge?
völ 't in, want dich kins heur door en door
traone rolle, dich veuls dich klein
'n moôder zoj d'r altiêd motte zien**

**Mer nao e puuëske zulse mêrke
asse aan heur dînks,
dan volgtj d'r 'ne glimlach
en kalse haardop tege heur
'n moôder verleêze és ondînkbaar
't waertj 'n dun lien,
mer 'n moôder zal d'r altiêd zien**

Francien Clijsters, Wieërt

Jan vãn Teng

**àlle wört, geschreve en gezagt
weide waerm dór de buüm di nacht...**

**di nacht dåt geej ôw woonderlijk en zuutjes
inaens vur aaltied dao oonder haet gelagt...**

**oonder straolend blauwe lôch
loëpend lang àn oow gedôch...**

**àn elluk stukske dåt geej maakte
àlle meense die geej raakte...**

**oonder buüm dao à gedôch
in stil verdreet nao wört gezôch...**

**ut schonste is dåt geej die wört
à jaore ierder haet bedôch...**

**kleine stukskes vãn dun hemel
waere nou door oow nao Hôrs gebròch...**

Geert van den Munckhof, Hôrs

veurbie?

**wie veer in 1944 woorte bevried
waar ich nog neit gebaore...**

**get later koum ich pas oppe welt
en kèn de verhaole allein van heure zègke...**

**van wie de pap zich in de koel mous versjtaeke
ómdat hae nao 'ne pruus haw gesjpied...**

**van wie opa bekans woort opgepak
ómdat hae (per óngelök) de radio oet zien henj leit valle...**

**van wie nónk Pierre granate góng oprume
tant Lies bleef achter mit veier klein kènjer...**

**van de femiejes Horn, Sassen en Wolff
die nooits mee zeen trökgekómme...**

**die verhaole kómme ummer trök
ouch nao zoväöl jaor...**

veurbie, mer neit vergaete

john hertogh, zitterd

Primavera

Es ènne fenniks oet esj, stjtöb en drek gekroaëpe
ee gedich, ee huidsjtuk oet het alfabet gesjloaëpe
mit ee laeve van kieëk mich ins hiej, bèste kael
kumps-te verrasje mit diej gewas, blank en gael

bejubbels-te het zoeme en baljoene i gen veldj
lachs om al wat me tot pap verjubbelde in geldj
en wildjzank van windj dae dich de oam benump
dat het liek esof het van ze laeve neet trök kump

bretsig brónkend van kluurodöär in praal en prach
versjtóms-te mit oape mondj de kel nate nach
oams in, vluugs oet in honger en doeësj, ongekind
zoeë-es de audste klassieker ieëmes verwènne kint

geliek d'r pap zich in de zoeën wit doeër te doeën
(zich verdobbeld zuut es Januskop, ziene sjrieëw
höäm sjproakeloos lieët, verdoof, verboewereerd)
zoeë biers doe ummer ènne audvertroewde toeën

Gérard Vromen, Sjilvend

Kleinkind

**Ruijig liegk 't i de weeg
Dit klein waeze jüs gebaore
't Navelsjtümmelke nog aa d'r boek
Mót nog wènne aan 't leech**

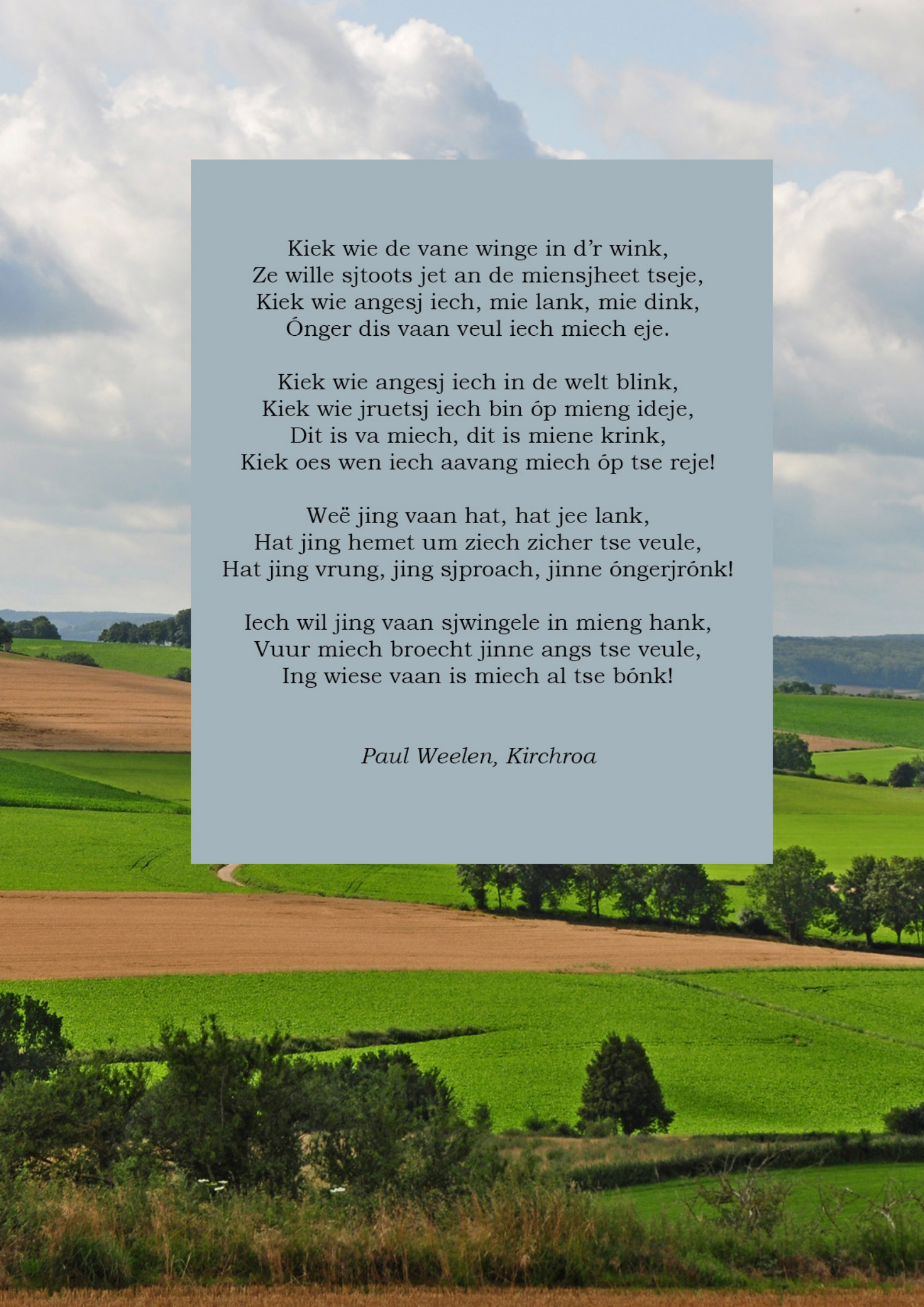
**Wat bisse nog klein
Wat sjteit dich nog nej te wachte
Zoeë sjtao ich häöm te bekieke i gedachte**

**E nüy laeve, d'r lange waeg nog te gao
Dae ich al bin gegange
Lang zal mien patsj nimme aa d'r kapsjtok hange**

**Zal 't mich oeëts kinne, dit kleinkind
Of waer ich 'd'r opa op de foto'?
Krek zoeë vraem wie 't Japanse Kyoto**

**Da deit 't zien uigsjkes aoep
Kiek mich aa mit ènne lach op zie gezich
Es of 't zègke wilt, ich begriep dich
En geit da wier mit sjlaope**

Antoon Brouns, Klumme

Kiek wie de vane winge in d'r wink,
Ze wille sjtoots jet an de miensjheet tseje,
Kiek wie angesj iech, mie lank, mie dink,
Ónger dis vaan veul iech miech eje.

Kiek wie angesj iech in de welt blink,
Kiek wie jruetsj iech bin óp mieng ideje,
Dit is va miech, dit is miene krink,
Kiek oes wen iech aavang miech óp tse rejel!

Weë jing vaan hat, hat jee lank,
Hat jing hemet um ziech zeker tse veule,
Hat jing vrung, jing sjproach, jinne óngerjrónk!

Iech wil jing vaan sjwingele in mieng hank,
Vuur miech broecht jinne angs tse veule,
Ing wiese vaan is miech al tse bónk!

Paul Weelen, Kirchroa

COLOFON

Veldgewas is e blaad veur en euver Oos Taal, de Limburgse taol. Veer publicere gediechte en verhaole in 't Limburgs vaan sjrijvers oet de ganse provincie en dao-boete.

Redactie:

Wim Kuipers

Har Sniekers

Wim Kallen

Bèr Brounts

Vaste sjrijvers:

Phil Schaeken

John Hertogh

Godelieve van Gemen

Wim Heijmans

Toos Schoenmakers

Correspondentieadres:

veldgewas@veldeke.net

Fotografie:

Marina Nefkens

Oos Taal

**Grameers sjat in kattenate sjölk geraap
tösse eier eikels neut en paere veur de verke
taal die wuult en poejak, al waat zjwaak is
óngergroundjs de wintjer door de lintje,
en versjteinde sjtaej nao boete bringk;
taal die zingk en zaet waat waor is,
nag neet klaor is veur Öpke Döpke
Kroekesjtöpke, taal die bäök en puunt
die sjpas en loestigs mit alaafs en buut
die op 't Belsj zich nao d'n Um sjuut,
die törf en kezel koempels kaole goof
veur verhaole biej de sjtoof, die blog en twittert
mit de sjitter van det lank Moderlintj
Niers Zjwaam Jeker Keutelbaek naeve Vesder
Lesder aan waerse zöster Mozel binjt.**

Wim Kuipers, Neel

